

Mobiliteitsbrief

juni 2008

voor een duurzaam lokaal mobiliteitsbeleid
10e jaargang, nr 97 · verschijnt maandelijks behalve in juli en augustus

De Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een lokaal duurzaam mobiliteitsbeleid uitgewerkt kan worden in samenwerking met andere partners en overheden.

Alle Vlaamse burgemeesters, schepenen, gemeente- en provincieraadsleden en volksvertegenwoordigers en alle geïnteresseerde mobiliteitsprofessionals krijgen een exemplaar.

Foto: Peter Van Hoof

Trage wegen

Met een dicht netwerk van trage wegen stimuleert u mensen om te voet of met de fiets te gaan in plaats van de wagen te nemen. Trage wegen zijn een verkeersveilig en duurzaam alternatief voor verplaatsingen richting winkel, school of werk. Bovendien vormen ze vaak een korte en dus snelle verbinding.

■ Een snelle weg naar duurzaamheid

De revival lijkt ingezet. Ze raakten in de jaren 50 en 60 in de vergetelheid. Maar nu herontdekt Vlaanderen opnieuw haar trage wegen. “Dat is nog net op tijd”, zegt Steven Clays van Trage Wegen vzw, “anders zijn we ze onherroepelijk kwijt en dat zou spijtig zijn.”

foto: Trage Wegen vzw

“Een goedkoop alternatief voor drukke verkeersaders.”

Steven Clays, Trage Wegen vzw

“Trage wegen zijn multifunctioneel en bieden daardoor heel wat voordelen”, zegt Clays. “Als korte wandel- of fietsverbinding, bijvoorbeeld. Vaak bestaan er tussen de velden of de huizen al mooie, rustige en zeer goedkope alternatieven voor drukke verkeersaders. Sommige van die wegen bestaan al heel lang en zijn een streekbepalend element. Ik denk bijvoorbeeld aan de pestwegels in het Waasland. Dat zouden wegen geweest zijn waarlangs de mensen aan de pest probeerden te ontsnappen.”

Het recreatieve en functionele aspect gaan hand in hand.

Steven Clays: “Op een zondagse wandeling ontdekt iemand een trage weg. Zo ontdekt hij

een kortere wandel- of fietsrouteweg naar de bakker of het station. Om maar aan te tonen dat mobiliteit, ecologie, toerisme en erfgoed elkaar mooi aanvullen en zelfs versterken. Dat heb je niet bij bijvoorbeeld een autosnelweg. Die knipt het lokaal netwerk door-midden en sluit zo functies uit.”

Waarom richten jullie de aandacht op gemeenten?

Clays: “Dat vloeit voort uit het wettelijk kader. Gemeenten zijn wegbeheerder van het lokaal wegennetwerk, dus ook van de trage wegen. Zij zijn dus ook verantwoordelijk voor het onderhoud ervan. Wij informeren de gemeenten én het grote publiek daarover. Voor de rest rekenen we op het olievlekeffect; enthousiaste gemeenten die het tragewegen-virus verspreiden.”

Hoeveel trage wegen zijn er?

Clays: “Dat is enorm moeilijk te zeggen. Ze liggen letterlijk overal. Ruw geschat gaat het om 20.000 tot 50.000 km. In een eerste fase proberen we samen met de gemeenten het netwerk zoveel mogelijk te inventariseren. Daar hebben we een methodiek voor ontwikkeld (zie p. 2: *Stappenplan herwaardering van trage wegen*). In een tweede fase willen we de gemeenten helpen om hun tragewegen-

beleid in het mobiliteitsplan in te passen (zie p. 4: *Begeleiding op maat voor uw mobiliteitsplan*).”

Wat is een trage weg?

“Elke weg die bedoeld en geschikt is voor niet-gemotoriseerd verkeer.” Dat is de definitie die Trage Wegen vzw gebruikt. In principe kan een trage weg dus verhard zijn. Maar de vzw vindt dat er eigenlijk al genoeg asfalt en beton in Vlaanderen ligt.

Wilt u naambordjes plaatsen?

Trage Wegen vzw ontwierp speciale naambordjes om langs trage wegen te plaatsen. Zo weten wandelaars dat ze de weg wel degelijk mogen gebruiken. Het logo geldt als keurmerk. Bestellen kan bij Trage Wegen vzw.

Trage Wegen vzw,
Vooruitgangstraat 323 bus 10
1030 Schaarbeek,
02 204 09 70, info@tragewegen.be
www.tragewegen.be

Eerste deelgebied klaar in Kampenhout

■ “We zijn vastbesloten om ons netwerk aan trage wegen te herstellen”, zegt burgemeester Jean Mees enthousiast.

Foto: Kampenhout

“De inzet van onze inwoners toont dat de trage wegen hen na aan het hart liggen.”

Jean Mees, burgemeester Kampenhout

“Trage wegen laten toe om te genieten van de natuur, maar ze hebben ook een belangrijke functionele waarde. Ze zijn immers een veilig alternatief voor fietsers en voetgangers”, aldus Jean Mees. “Wij zijn ervan overtuigd dat deze wegeltjes een meerwaarde zijn voor onze gemeente en daarom hebben wij voor heel Kampenhout een tragewegenplan opgesteld. Om alles grondig en gestructureerd te laten verlopen verdeelden we de gemeente in 6 deelgebieden. Per jaar worden de trage wegen in één deelgebied aangepakt: overwoekerde trage wegen worden weer vrijgemaakt, sommige worden verplaatst, er worden aansluitingen gecreëerd, naambordjes geplaatst,... De realisaties in het eerste deelgebied werden gevierd tijdens de ‘Dag van de trage weg’ in september 2007.”

Feestelijke opening

Mees: “Speciaal voor de ‘Dag van de trage weg’ lieten we kaarten drukken van het tragewegennetwerk. We plaatsten ook 80 naam-

Foto: Kampenhout

150 mensen deden vorig jaar mee aan de wandeling op de ‘Dag van de trage weg’.

bordjes. Op de dag zelf organiseerden we een 4 kilometer lange tragewegenwandeling. De naambordjes werden plechtig onthuld en achteraf was er nog een receptie. Er kwamen zo'n 150 mensen op het evenement af, een succes dus. Dit jaar willen we opnieuw iets organiseren.” Om dit allemaal te realiseren, kon Kampenhout rekenen op een boel vrijwilligers.

Meer info: www.tragewegen.be/dulomi en dan doorklikken op het praktijkvoorbeeld van Kampenhout of www.kampenhout.be/toerisme/ (klik op “Trage wegen”)

Win een prijs op de ‘Dag van de trage weg’

In 2008 valt de ‘Dag van de trage weg’ op 20 en 21 september, tijdens de Aardig-opweg-week. Wilt u ook meedoen? Inschrijven kan nog tot 1 augustus. Dit jaar wordt er een prijs uitgereikt. De gemeente die het grootste aantal kilometers trage wegen aanpakt, krijgt voor 500 euro aan straatnaambordjes cadeau en begeleiding op maat voor een ‘Geef-de-baan-een-naam’-project.

Sneller naar de trein in Grobbendonk

■ Om het parkeerprobleem aan het station op te lossen, ging Grobbendonk creatief aan de slag met trage wegen en de gemeentelijke sporthal.

De parking aan het station van Bouwel, deelgemeente van Grobbendonk, was al jaren te klein. Om het parkeerprobleem aan te pakken, schakelde de gemeente de parking van de nabijgelegen gemeentelijke sporthal in. Die werd vooral 's avonds gebruikt en stond overdag vaak leeg. Het idee leverde de pendelaars 80 extra parkeerplaatsen op. Om de sporthalparking te verbinden met het perron werd een nieuwe trage weg aangelegd. Daarvoor kocht de gemeente de aangrenzen-

de landbouwpercelen op. De weg werd verhard met natuurvriendelijk dolomiet om de pendelaars moddervoeten te besparen. Speciale veehekken op de trage weg houden het vee op de weiden.

Beter bereikbare haltes

Het idee om openbaar vervoer vlotter bereikbaar te maken voor fietsers en voetgangers kan uiteraard ook op haltes van De Lijn toegepast worden. De Lijn houdt zelf bij de inplanting van haar haltes al maximaal rekening met de bestaande trage wegen. Maar veel haltes van De Lijn kunnen nog sneller bereikbaar gemaakt worden door het netwerk van trage wegen uit te breiden.

Foto: Grobbendonk

De trage weg naar het station in Grobbendonk levert 80 nieuwe parkeerplaatsen op.

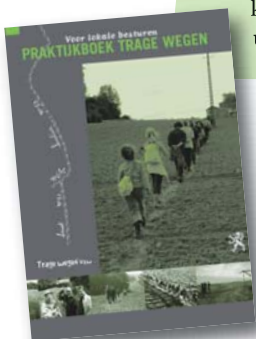
Stappenplan voor herwaardering

■ 20 gemeenten lieten zich begeleiden om hun trage wegen in ere te herstellen. Het project 'Trage Wegen doen bewegen' loopt dit jaar af. De vzw Trage Wegen hanteert een methodiek om het tragewegennet in kaart te brengen. Die gestandaardiseerde methode is in elke stad en gemeente toepasbaar.

Zie ook:

- "Hoofdstuk 2: Het verloop van een proefproject trage wegen" uit Praktijkboek Trage Wegen
- www.tragewegen.be/dulomi

"Breed draagvlak is de beste garantie"

Foto: Kortrijk

"De betrokken partijen bouwen samen met vrijwilligers het tragewegennet op."

Bart Baeten, mobiliteitsambtenaar Kortrijk

Kortrijk is 1 van de 20 gemeenten die zich laten begeleiden om trage wegen in kaart te brengen.

"We hebben in de regionaal-stedelijke omgeving van Kortrijk een enorm aanbod aan trage wegen", zegt mobiliteitsambtenaar Bart Baeten. "Er zijn veel potentiële verbindingen die we kunnen maken. Daarom zijn we in deelgemeenten Rollegem en Aalbeke nu met een proefproject gestart."

In welke fase zit het project nu?

Baeten: "Op dit moment evalueren we de werkkaart. Meteen categoriseren we de trage wegen en duiden we de knelpunten aan. Bijvoorbeeld waar een weg deels omgeploegd is."

Hoe worden de rollen verdeeld?

Baeten: "De mobiliteitsdienst en de dienst Leefmilieu doen samen met de vzw Trage Wegen het voorbereidende en coördinerende werk. Vrijwilligers en de betrokken partijen zorgen zelf voor de opbouw van het net. Zo creëren we een breed draagvlak van bewoners, landbouwers, scholen en verenigingen. Dat is de beste garantie op een algemeen aanvaard, gekend en dus goed gebruikt netwerk."

Meer info: www.tragewegen.be/dulomi en dan doorklikken op het praktijkvoorbeeld van Kortrijk.

Tijdelijk aanbod

Begeleiding op maat voor uw mobiliteitsplan

■ U wilt iets doen met trage wegen in uw mobiliteitsplan, maar u weet niet hoe eraan te beginnen? Dan kunt u intekenen op het nieuwe project 'Trage wegen snel getoetst', dat gesubsidieerd wordt door de Vlaamse overheid.

Trage Wegen vzw begeleidt met het project 10 gemeenten van A tot Z; van planning tot het opstellen van het uitvoeringsplan. Samen met u onderzoeken ze alle aspecten, zoals OV-knooppunten ontsluiten, wijken verbinden via vrije beddingen of de drukke verkeersaders koppelen aan het tragewegenet. U krijgt tips om de trage wegen te inventariseren. Samen met u onderzoeken ze welke modules van het mobiliteitsconvenant u kunt afsluiten. Module 1 of module 15 lijken grote kanshebbers, maar misschien helpt het netwerk van trage wegen de schoolomgeving beter te ontsluiten en dan behoort module 10 tot de mogelijkheden. Behalve intensieve procesbegeleiding voor 10 gemeenten kunnen zo'n 30 gemeenten zich laten vormen. Heist-op-den-Berg is alvast van plan om zich

te laten begeleiden. "We missen praktijkervaring. Om vlot van start te gaan willen we 1 deelgebied van onze gemeente samen aanpakken. Daarna kunnen we de 10 andere gebieden zelf verder uitwerken. Via een inventarisatie- en knelpuntenkaart willen we dan tot een onderhoudsplan voor de hele gemeente komen. We richten zeker onze aandacht op veilige routes voor jeugdbewegingen en woon-schoolverkeer", aldus mobiliteitsambtenaar Matthias De Beucker.

- Intekenen op 'Trage wegen snel getoetst' kan tot tot de beschikbare plaatsen zijn ingevuld. Snel zijn is de boodschap.
- **Meer info:** www.tragewegen.be/sneltoets

Foto: Peter Van Hoof

Trage wegen kunnen ook de schoolomgeving beter ontsluiten.

Goed om weten

■ Maak van uw gemeente een sterregemeente

De Aardig-op-weg-week staat weer in de steigers, een week vol autoluwe initiatieven van 16 tot 22 september 2008. Gemeenten, scholen en verenigingen kunnen intekenen voor één van de zes acties: De Leukste Halte - Onze straat autoluwer? - Verover de ruimte! - Dag van de Trage Weg - Autoluwe Weekend - Strapdag. Voor elke actie verschijnt er een sterretje op een kaart van Vlaanderen op www.varieerinheterverkeer.be. Hoe meer acties er in een stad of gemeente gepland zijn, hoe meer sterren er te zien zijn.

Meer info: www.varieerinheterverkeer.be ('Aardig-op-weg-week') of Komimo vzw, Koningin Maria-Hendrikplein 65b, 9000 Gent, tel. 09 242 32 35.

■ Inspecteer zelf uw fietspaden

Het Agentschap Wegen en Verkeer stelt een handleiding ter beschikking om fietspaden te inspecteren. Lokale overheden kunnen hiermee de onderhouds- en structurele toestand van fietspaden op hun grondgebied nagaan. Op basis van de handleiding controleerde de Vlaamse overheid alvast de fietspaden langs gewestwegen.

Meer info: De handleiding en de resultaten per provincie vindt u op www.wegen.vlaanderen.be (handleiding voor de inspectie van fietspaden)

Permanent aanbod

Trage-wegen-lijn

Hoe zit het wettelijk kader in elkaar? Wat kunnen de juridische gevolgen zijn van een gemeentelijk herwaarderingsplan? Met deze en andere vragen kunt u terecht bij de helpdesk "trage-wegen-lijn": 02 204 09 72 en trage-wegen-lijn@tragewegen.be. Antwoorden op de meest gestelde vragen vindt u alvast op de website www.trage-wegen-lijn.be

Nieuw: Trage-wegen-loket

Trage Wegen vzw heeft ondertussen veel documentatie verzameld; praktijkvoorbeelden, achtergrondinformatie, voorbeelddocumenten van gemeenten, hulpmiddelen om te inventariseren, reglementeringen en rechtspraak over buurtwegen. Deze bibliotheek is vanaf nu ook elke woensdagmiddag open (van 14 tot 17 uur) voor ambtenaren, burgers en verenigingen. U kunt het loket ook altijd bellen om te weten of de door u gezochte informatie er voorhanden is, of om op een ander moment een afspraak te maken (02 204 09 70), Vooruitgangstraat 323 bus 10, 1030 Schaarbeek.

De Mobiliteitsbrief biedt lokale overheden informatie over hoe een lokaal duurzaam mobiliteitsbeleid kan uitgewerkt worden i.s.m. andere partners en overheden.

Website: www.mobienvlaanderen.be/convenants/. **Abonnement:** www.mobienvlaanderen.be/ (tijdschriften en nieuwsbrieven). **Redactieadres:** Sandra De Bel, Kluwer, Motstraat 30, 2800 Mechelen, sandra.debel@wkb.be. **Redactieraad:** Dominique Amele (MOW), Filip Boelaert (kabinet minister Crevits), Erwin Debruyne (VVSG), Stijn Dergent (VSV), Frans Helon (MOW), Willy Miermans (Hogeschool voor Verkeerskunde), Marc Nuytemans (De Lijn), Dirk Verhoeven (MOW), Lieslotte Wackener (kabinet minister Van Brempt). **Verantwoordelijke uitgever:** ir. Fernand Desmyter, departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Koning Albert II-laan 20 bus 4, 1000 Brussel. **Concept en realisatie:** Kluwer. © 2008 Vlaamse overheid Departement Mobiliteit en Openbare Werken.